

Research and Development Journal Suan Sunandha Rajabhat University

Vol. 11 No.2 (July–December) 2019

การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต: กรณีศึกษา การรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร

กชพรรณ มณีภาค¹, อุนิษา เลิศโตมรสกุล²สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^{1,2}Email: Mskotchapan@hotmail.com¹, Unisa.L@chula.ac.th²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยและผลกระทบ และเพื่อเสนอเป็นแนวทางในการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคแบบลูกโซ่กับผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย และนำข้อมูลจากเอกสารมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเชื่อมโยงในลักษณะการพรรณนา

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัย 3 องค์ประกอบหลักคือ เหยื่อที่เหมาะสม แรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ และ ภาวะขาดการป้องกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ มีผลกระทบต่อ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสังคม และแนวทางในการป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกโซเชียล ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เช่น การจัดการกับพฤติกรรมการเข้าสู่โลกโซเชียล และการตระหนักถึงวิธีการใช้งานสื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม, การกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต, การรังแกกันในโลกโซเชียล, รูปแบบการคุกคามทางเพศ, เขตกรุงเทพมหานคร

Crime Victimization on the Internet: A Case of Cyber Bullying in the Form of Sexual Offenses in the Bangkok Metropolitan Area

Kotchapan Maneephak¹, Unisa Lerdtomornsakul²

Major in Criminology and Criminal Justice^{1,2}

Faculty of Political Science, Chulalongkorn University^{1,2}

Email: mskotchapan@hotmail.com¹, Unisa.L@chula.ac.th²

Abstract

This research aimed to study factors causing a person to become a crime victim of cyber bullying in the form of sexual offenses. It also aimed to study impacts and to provide recommendations for the establishment of crime victimization prevention in a case of cyber bullying in the form of sexual offenses, or ways for reducing opportunities of becoming a victim. The research was based on qualitative research by using in-depth interviews to collect data of the population. Selecting the population was conducted by using the snowball technique. There were 10 cases which were crime victims of cyber bullying in the form of sexual offenses in Bangkok. The researcher also used narrative research designed to analyze data from in-depth interviewing of the population sampling and a literature review in order to get the results.

The results showed that there are 3 factors causing the person to become a victim of cyber bullying in the form of sexual offenses which were that they were a suitable target, motivation, and lack of prevention. These results also demonstrated the impacts on physical, mental and social aspects. Moreover, these had led to ways to prevent or reduce the opportunities of becoming cyber bullying victims in the form of sexual offenses, such as realizing risky online behaviors and understanding ways to use online media appropriately.

Keywords: crime victimization, crime on the internet, cyber bullying, form of sexual offenses, Bangkok metropolitan area.

บทนำ

เมื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย จนกลายเป็นชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม การพัฒนาเทคโนโลยีดังกล่าวนี้ส่งผลให้สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่แล้วในชีวิตจริงถูกย้ายเข้าไปอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต (รุ่งนภา เสถียรกุล, 2560)

การเข้าสู่โลกอินเทอร์เน็ตของผู้คนในปัจจุบันนั้นยังเสมือนว่าเป็นดาบสองคมให้แก่ผู้ใช้ (บำรุง เขียวแหลม, 2558) นอกจากในความสะดวกรวดเร็วและสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร ยังสามารถนำพาปัญหาความรุนแรงหรือความเสียหายมาให้แก่ผู้ใช้ ได้มากกว่าที่เคยเจอในโลกแห่งความเป็นจริง ทุกคนนั้นมีสิทธิที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่าง ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ตได้ตลอดเวลา (Shinal, 2017) กล่าวคือ อาชญากรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในชีวิตจริง เช่น การล่อลวง การคำทอ การประจาน และการโกหก เมื่อถูกย้ายเข้าไปอยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต ผลลัพธ์ของการกระทำดังกล่าวที่เกิดขึ้นจะแตกต่างไปจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในโลกความจริงที่เราคุ้นเคย พฤติกรรมหรือการกระทำที่สร้างความเสียหายให้แก่ผู้อื่นในลักษณะนี้ถูกเรียกเป็นภาษาสากลว่า “CYBER BULLYING” หรือ “การรังแกกันในโลกไซเบอร์”

“CYBER BULLYING” หรือ “การรังแกกันในโลกไซเบอร์” สามารถแบ่งออกได้เป็น 6 รูปแบบดังนี้ 1) การโจมตี หรือการคำทอ พูดยาส่อเสียด ให้ร้ายหรือทำร้าย เช่น แชทเพชชุกหรือไลน์มาว่าจะดักทำร้าย 2) การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น เช่น ให้เพื่อนสมัครเพชชุกหรือไลน์ให้ กรณีนี้ก็อาจโดนรังแกด้วยการถูกสวมรอยใช้เพชชุกของตัวเองโพสต์ข้อความหยาบคาย ให้ร้ายบุคคลอื่น 3) การแบล็กเมล์กัน หรือการใส่ร้ายป้ายสี เช่น ดัดต่อรูปภาพนำเกลียด ๆ หรือการแอบถ่ายภาพหลุดที่นำเข้ามาโพสต์ประจาน และแสดงความคิดเห็นอย่างสนุกสนานเกินเลย 4) การหลอกลวงออนไลน์ เช่น การหลอกลวงให้หลงเชื่อ ให้ออกมานัดเจอเพื่อทำมิดีมิร้าย ในขณะที่อีกฝ่ายไม่ยินยอม 5) การสร้างเครือข่าย การสร้างกลุ่มในโซเชียลเพื่อโจมตีบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น มีการจับผิดทุกอิริยาบถ แล้วนำมาถกประเด็นให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลที่ตนเองไม่ชอบ หรืออาจมีการโน้มน้าวให้คนอื่นรู้สึกรังเกียจ และกีดกันให้ออกจากกลุ่ม จากสังคมที่อยู่ 6) การคุกคามทางเพศ เป็นการกระทำโดยการคุกคามทางเพศผ่านโซเชียลมีเดีย เช่น การโจมตีเรื่องเพศ การดัดต่อภาพโป๊เปลือย การเผยแพร่และส่งข้อความ ภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวในกิจกรรมทางเพศของบุคคลอื่น การบังคับให้แสดงกิจกรรมทางเพศผ่านกล้อง เป็นต้น (ณัฐรัชต์ สามาะ, 2556)

สำหรับสภาพปัญหาของการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมามี พบว่า Cyber Bullying ได้กลายเป็นประเด็นสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มจากการหยิบยกปัญหาตั้งแต่กรณีการเสียชีวิตของ Ryan Halligan ปี ค.ศ. 2003 ซึ่งเป็นกรณีแรกที่ฆ่าตัวตายจากการกลั่นแกล้งกันบนโลกไซเบอร์ ไรอันเป็นเด็กชายชาวอเมริกันที่ถูกเพื่อนร่วมชั้นเรียนกลั่นแกล้งทั้งทางร่างกายและทางโลกออนไลน์เขาถูกบรรดาเพื่อนร่วมชั้นส่งข้อความซ้ำแล้วซ้ำเล่าในลักษณะกล่าวหาว่าเขาเป็นพวกกริ๊งรุ่ม เพศ ข้อความเหน็บแนม เย้ยหยัน จนทำให้ตัดสินใจฆ่าตัวตาย ขณะอายุ 13 ปี (John Halligan, 2010)

สำหรับกรณีที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ตัวอย่างกรณีที่เด็กผู้หญิงอายุ 11 ปีคนหนึ่งในการเล่นอินเทอร์เน็ตในร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่แล้วลืมนล็อคเอา ต่อมาจึงมีคนสวมรอยใช้เพชชุกเธอ เอาไปโพสต์ข้อมูลตามกรุปที่ขายบริการทางเพศว่า “สาววัยใส วัยประถม ยังไม่เคยเสียสาว สนใจติดต่อผ่านอินบล็อคเพชชุกนี้” ด้วยความที่เธอไม่รู้เรื่องพอมมีคนขอเป็นเพื่อนทางเพชชุก เธอจึงรับเพราะคิดว่ากรณีเพื่อนเอยะนั้น แสดงถึงความ Popular แต่ปรากฏว่าผู้ชายส่วนใหญ่ที่ส่งข้อความมานั้น ตอนแรกจะมีท่าทีพูดจาดี จากนั้นจึงเริ่มถามว่า “อยู่ที่ไหน เคยหรือยังขอเบอร์โทรติดต่อหน่อย จะนัดขึ้นห้อง” ข้อความดังกล่าวทำให้เธอเกิดความหวาดกลัว แต่โชคดีที่เหตุการณ์นี้สามารถคลี่คลายได้ด้วยความช่วยเหลือของพ่อแม่ของเธอเอง (ชุตินา ชื่นเจริญ, 2558)

จากการศึกษาค้นคว้างานของ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ (2552) สอบถามถึงทัศนคติของกลุ่มวัยรุ่น เพื่อตรวจสอบว่าพฤติกรรมการรังแกกันนั้น ถือเป็นพฤติกรรมปกติที่ใคร ๆ ก็ทำหรือไม่ ผลการศึกษาชี้ว่า การรังแกกันในพื้นที่ไซเบอร์ในสายตาของวัยรุ่นจำนวนมาก มีแนวโน้มที่จะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติที่ทุกคนมีสิทธิที่จะทำได้ เยาวชนมองการรังแกในพื้นที่ยูเบอร์ว่า เป็นเรื่องปกติ จึงทำให้ตกเป็นเหยื่อจากการกระทำผิดได้ง่าย อีกทั้งในรูปแบบของการคุกคามทางเพศ เช่น แอบถ่าย แบล็กเมล์ หรือดัดแปลงรูปภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ และแชร์ในโลกอินเทอร์เน็ต ก็เป็นเรื่องที่อ่อนไหวและมีจำนวนไม่น้อย หลายคนก็ยังคงมองเป็นเรื่องปกติ เพื่อความสนุกสนาน (วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ, 2552)

รายงานจาก AP และ MTV ระบุว่าเหยื่อจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ที่อยู่ในวัยมัธยมนั้นจะมีแนวโน้มฆ่าตัวตายสูง และการถูกรังแกโดยการส่งรูปภาพลามกอนาจาร หรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นปัจจัยสำคัญในการคิดฆ่าตัวตายของเยาวชนมากกว่าการถูกกลั่นแกล้งในรูปแบบอื่น (MTV News, 2009)

ด้วยที่มาของปัญหาข้างต้น จึงเกิดเป็นการศึกษาค้นคว้างานที่เกี่ยวข้องกับ “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำ

ผิดในโลกอินเทอร์เน็ต” ในประเด็นเรื่อง “การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” ที่เน้นเฉพาะไปถึงรูปแบบ “การคุกคามทางเพศ”

สำหรับพื้นที่ที่ศึกษานั้น เป็นการศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย สถิติประชากรในกรุงเทพมหานคร ปี 2558 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,696,409 คน โดยแบ่งเป็นชาย จำนวน 2,695,051 คน และหญิง จำนวน 3,001,358 คน ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีประชากรจำนวนหนาแน่นที่สุดในประเทศ (สถิติจำนวนประชากรและเคหะ, 2558) และมีสถิติอาชญากรรมสูงที่สุดในประเทศเช่นเดียวกัน (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2557)

จากข้อมูลสถิติผู้ใช้ดิจิทัลทั่วโลกในปี 2561 โดย “We Are Social ดิจิทัลเอเจนซี และ Hoot suite” เมืองที่มีผู้ใช้ Facebook มากที่สุดในโลก คือ “กรุงเทพมหานคร” ซึ่งมีจำนวนผู้ใช้สูงถึง 22,000,000 คน (WP, 2018)

จากสถานการณ์และปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญ ความรุนแรงของปัญหาดังกล่าว การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับ “การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร”

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม

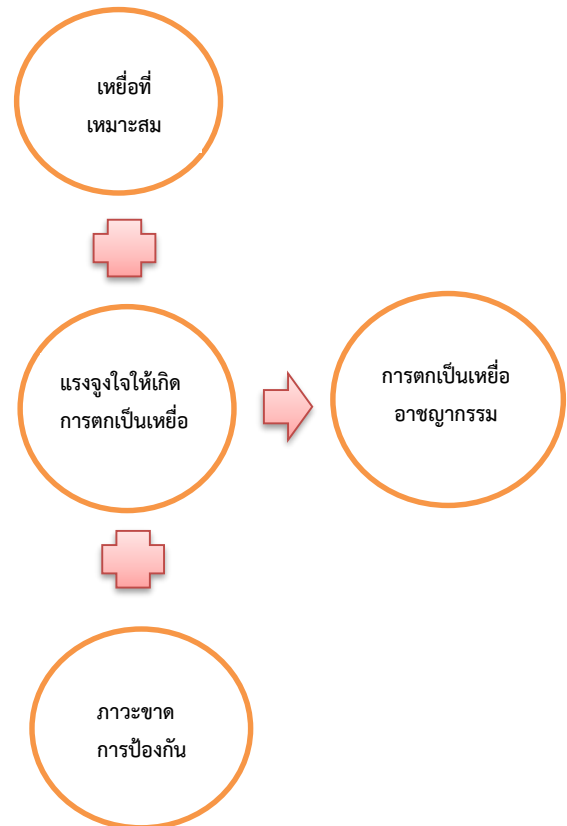
สราวุธ เบญจกุล (2551) ได้ให้ความหมายว่าเหยื่ออาชญากรรม หมายถึง ผู้ที่เป็นผู้ประสบผลร้ายหรือความเสียหายทั้งด้านชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการละเมิดกฎหมายไม่ว่าเหยื่ออาชญากรรมนั้น จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติ โดยคำว่าเหยื่อรวมถึงสมาชิกในครอบครัว หรือผู้ที่ต้องพึ่งพาผู้เสียหายโดยตรงและผู้ที่ต้องทุกข์ทรมานจากการเข้าช่วยเหลือผู้เสียหายที่อยู่ในภาวะคับขันหรือเข้าป้องกันผู้อื่นไม่ให้ตกเป็นผู้เสียหาย (สิริรัตน์ บำรุงกรณ์, 2552)

แนวคิดของสาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้เป็น 3 ประการหลัก ๆ ดังนี้

1) เหยื่อที่เหมาะสม ได้แก่ พฤติกรรมของตัวเหยื่อที่ไม่ระมัดระวังตนเอง บุคลิกภาพที่อ่อนแอ ไร้เดียงสา ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คิดในแง่ลบ มีปมด้อย และลักษณะทางชีวภาพของเหยื่อที่อ่อนแอและเปราะบาง

2) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ขาดการดูแล ได้แก่ ขาดผู้พิทักษ์ ขาดผู้ปกครอง โครงสร้างทางกายภาพขาดการดูแลสอดส่อง จำกัดการใช้งานและความเหมาะสมในการใช้อินเทอร์เน็ต

3) อาชญากรที่มีแรงจูงใจหรือถูกบีบบังคับจากสภาพแวดล้อม เช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม และการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม (สุดสงวน สุธีสร, 2545)

รูปภาพที่ 1 องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบที่ทำให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
ที่มา: สุดสงวน สุธีสร (2545)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)

Payne และ Sherry (2007) ได้ให้ความหมาย การรังแกกันในโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying) ว่าหมายถึง การรังแกและคุกคามผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น อีเมล โทรศัพท์มือถือข้อความโต้ตอบแบบทันที (Instant Messaging: IM) ข้อความสั้น (Short Message Service: SMS) บล็อก (Blog) และเว็บไซต์ (Website) ซึ่งทำให้เกิดอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ได้ การรังแกกันในโลกไซเบอร์เป็นการกระทำ โดยเจตนา และนำไปสู่ความตึงเครียดทางอารมณ์ ทำให้เกิดความทุกข์อย่างซ้ำ ๆ การรังแกกันบนโลกไซเบอร์ อาจหมายรวมถึงการคุกคาม และกล่าวถึงเรื่องทางเพศ การใช้คำพูดที่รุนแรง การดูถูกดูแคลน รวมทั้งการส่ง

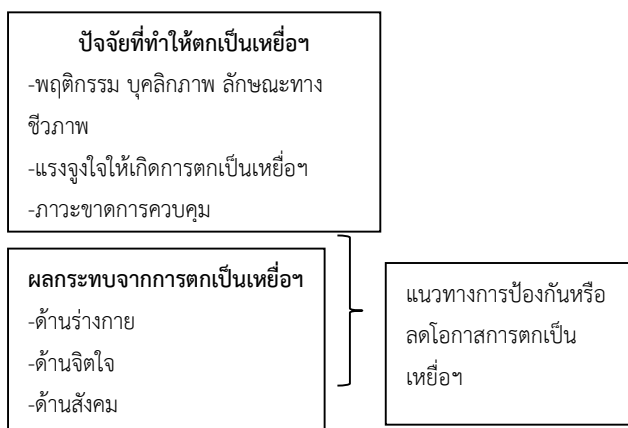
อีเมลไปรบกวนผู้อื่นที่ไม่ต้องการติดต่อกับผู้ส่ง (ณัฐรัชต์ สาเมาะ, 2556)

3. ทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร (Theory of Routine Activity)

โดยนักอาชญาวิทยา Cohen และ Felson (1979) อธิบายถึงองค์ประกอบ 3 ประการที่เป็นเหตุทำให้เกิดอาชญากรรม ได้แก่ เป้าหมายที่เหมาะสม (Suitable target) สมภาวะของการขาดการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม (Lack of a capable guardian) และปัจจัยของตัวอาชญากร (Likely offender) ซึ่งหมายถึงแรงจูงใจหรือเหตุที่ทำให้ลงมือกระทำผิด (Bo Xiao et al., 2016)

4. ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน (Protection Motivation Theory)

ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Ronald W. Rogers (1975) ทฤษฎีนี้มีส่วนประกอบร่วมกันระหว่างแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) และทฤษฎีความคาดหวังในความสามารถตนเอง (Self-Efficacy Theory) ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความกลัวของบุคคล โดยกำหนดตัวแปรที่ทำให้บุคคลเกิดความกลัว 3 ตัวแปรคือ การรับรู้ความรุนแรงของภัย (Perceived Severity) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม (Perceived Vulnerability) และความคาดหวังในประสิทธิภาพของการตอบสนอง (Response Efficacy) ต่อมาได้รวมตัวแปรความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) เพิ่มขึ้น กระบวนการที่ทำให้เกิดการรับรู้ในภาพรวมของบุคคลประกอบไปด้วยกระบวนการประเมินภาวะคุกคาม (Threat appraisal) และกระบวนการปรับตัวและรับมือ (Coping appraisal) จะเป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงความตั้งใจและพฤติกรรมต่อไป (Ronald W. Rogers , 1975)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ
3. เพื่อศึกษาถึงแนวทางที่สามารถป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ

ระเบียบวิธีวิจัย

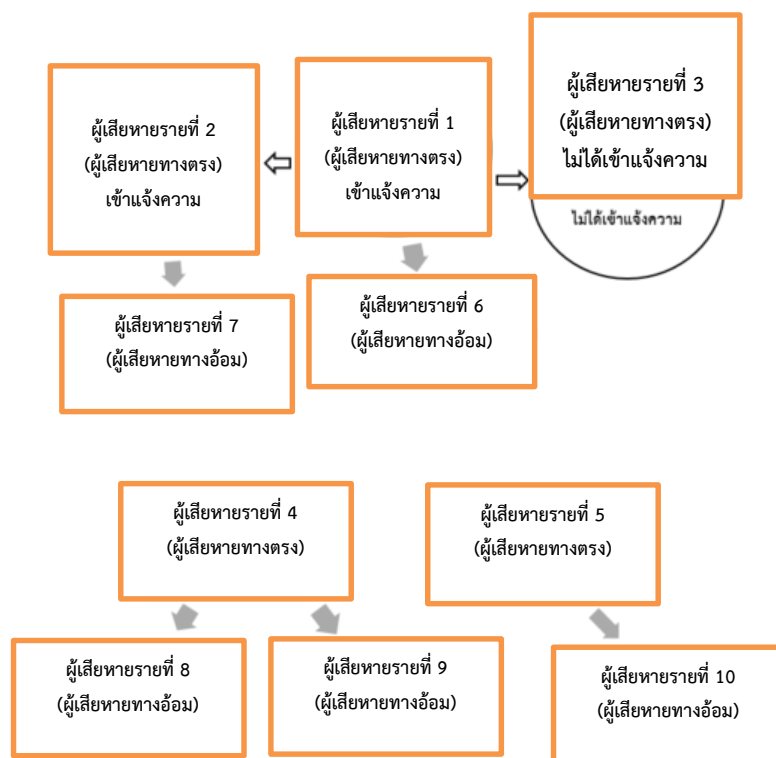
รูปแบบการวิจัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกำหนดกรอบและขอบเขตของระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงเอกสาร โดยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง โดยใช้รูปแบบคำถามเหมือนกันทุกราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้เทคนิคแบบลูกโซ่ (Snow Ball) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ จำนวน 10 ราย โดยแบ่งเป็น ผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรงหรือผู้เสียหายทางตรง จำนวน 5 ราย และ ผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมหรือผู้เสียหายทางอ้อม จำนวน 5 ราย ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มบุคคลที่เป็นเหยื่อทางตรงและเข้าแจ้งความ 2) กลุ่มบุคคลที่เป็นเหยื่อทางตรงแต่ไม่ได้เข้าแจ้งความ 3) กลุ่มบุคคลที่เป็นเหยื่อทางอ้อมแต่ได้รับผลกระทบจากบุคคลใกล้ชิดที่เป็นเหยื่อทางตรง

รูปภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปภาพที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นประชากรถูกเลือก โดยเฉพาะเจาะจงโดยใช้เทคนิคแบบลูกโซ่ (Snow Ball)

เครื่องมือวิจัย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview)
2. ข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือวารสาร เอกสารวิชาการต่าง ๆ และการค้นคว้าจากการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต เน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

การรวบรวมข้อมูล

1. เมื่อผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์และทำการทดสอบแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำแบบสัมภาษณ์ไปให้กลุ่มตัวอย่างทำการตอบคำถามตามแบบสัมภาษณ์
2. เมื่อได้แบบข้อมูลสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสัมภาษณ์ และทำการศึกษานำข้อมูลคำตอบที่สมบูรณ์ในการสัมภาษณ์ดังกล่าวไปวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนเชิงคุณภาพต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยนำคำสัมภาษณ์จากผู้ถูกสัมภาษณ์ มาเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของแต่ละบุคคล และจัดลำดับความสำคัญและคุณลักษณะของข้อมูล
2. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่จัดลำดับความสำคัญแล้ว มาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันของข้อมูล
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมกันอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน แสดงความสำคัญของข้อมูลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์และเขียนรายงานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในเชิงพรรณนา ที่มีรายละเอียดและมีการอ้างอิงถึงโดยตรงเกี่ยวกับที่มาของข้อมูล ทั้งข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าหรือข้อมูลทางเอกสาร เพื่อแสดงข้อเท็จจริง การสัมภาษณ์มีลักษณะคล้ายกับการใช้แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดเป็นคำถาม

ปลายเปิด คำถามต่าง ๆ ได้ถูกกำหนด เป็นแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดที่แน่นอนตายตัว โดยการสัมภาษณ์ได้ใช้คำถามแบบเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนเหมือนกัน

จริยธรรมในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

1. ประเด็นการสร้างควมไว้วางใจ ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยและเปิดเผยตนเองในฐานะนักวิจัยให้แก่กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ เช่น ชื่อ อาชีพ คณะและสถาบันการศึกษาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ และชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังวิจัย อย่างละเอียดชัดเจนเพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. ประเด็นของการให้ความยินยอมโดยสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยและกระบวนการทำวิจัยให้แก่กลุ่มตัวอย่างทราบ โดยกลุ่มตัวอย่างต้องมีความสมัครใจที่จะร่วมมือในการให้ข้อมูล หากกลุ่มตัวอย่างไม่ยินยอมให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยไม่บีบบังคับหรือกดดันให้กลุ่มตัวอย่างยินยอมทำตามผู้วิจัย
3. ประเด็นการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างในจริยธรรมของการทำวิจัย ผู้วิจัยไม่ใช้ข้อมูลจริงของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ชื่อสมมุติสำหรับ ชื่อ-นามสกุลผู้ให้ข้อมูล
4. ประเด็นในการออกตี ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยปราศจากอคติใด ๆ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยอย่างถูกต้อง ชัดเจน และตรงไปตรงมาตามข้อมูลที่รับจากกลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล

ผลการวิจัย

ปัจจัยจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษา การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

กรณีศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ราย นั้นพบว่า จำนวนทั้งหมด 9 รายมีพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพที่เหมาะสมในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น พฤติกรรมการไม่ระมัดระวังการเข้าสู่โลกไซเบอร์ การเสพติดการเข้าสู่โลกไซเบอร์ การควบคุมตนเองต่ำ บุคลิกภาพที่ขาดความมั่นใจในตนเอง อ่อนแอ ไวใจคนง่าย ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม อีกทั้งลักษณะทางชีวภาพ เช่น การเป็นเด็กและเยาวชน เนื่องจากมีความไร้เดียงสา ไม่สู้คน อีกทั้งการเป็นเพศหญิง เนื่องจากมีลักษณะอ่อนไหวและบอบบาง จึงมักถูกรังแกจากเพศชายได้ง่าย

อีกทั้ง ยังพบว่าความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ทำให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 ราย กลายเป็นแรงจูงใจให้ตกเป็นเหยื่อการ

รังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เนื่องจากความนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ ทำให้อาชญากรกล้าที่จะกระทำความผิดโดยไม่กลัวการจับได้ อาจจะด้วยเหตุผลในการตอบสนองเรื่องความโกรธแค้น ความสนุกสนาน และการนำมาสู่รายได้ ซึ่งถือเป็นแรงจูงใจที่อาชญากรมองเห็นประโยชน์จากการกระทำความผิดว่าคุ้มค่ากับความเสี่ยงเหล่านี้

ยังพบว่ามียุทธวิธีจำนวน 5 ราย ที่มีภาวะขาดการป้องกันการตกเป็นเหยื่อ เนื่องจากไม่มีการควบคุมดูแลจากคนในครอบครัวหรือผู้ปกครอง ซึ่งจำนวนทั้ง 5 รายเป็นประชากรผู้เสียหายทางตรง และกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ทั้งหมดขาดความเอาใจใส่ดูแลจากครอบครัวและผู้ปกครอง เนื่องด้วยการที่อาศัยอยู่กับคนที่มีความคิดที่ไม่ตรงกันภายในครอบครัว ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวค่อนข้างที่จะห่างกัน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ เลือกที่จะไม่แจ้งผู้ปกครองหรือคนในครอบครัวให้ทราบถึงปัญหาในตอนแรก

สำหรับผลกระทบ สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 10 ราย ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจและสังคม สำหรับด้านจิตใจ เช่น การอับอาย ความเครียด การหวาดระแวง ความกลัว จนถึงทำให้ต้องพบจิตแพทย์ อีกทั้ง ส่งผลถึงด้านสังคม เช่น การขาดเรียน ขาดงาน สูญเสียรายได้และทรัพย์สิน เสียชื่อเสียง และบุคคลใกล้ชิดถูกคุกคาม และมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 รายที่ได้รับผลกระทบทางด้านร่างกายด้วย คือกระทบถึงบุตรในครรภ์ การต้องใช้ยานอนหลับ และความรุนแรงถึงชีวิตคือความคิดที่จะฆ่าตัวตาย

จากผลการวิจัยถึงปัจจัยและผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ นั้น สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ว่า พฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพ ที่เหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง เป็นตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตกเป็นเหยื่อ และตามด้วยแรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อ และภาวะขาดการป้องกัน ตามลำดับ

ทั้งนี้ ยังวิเคราะห์ได้ว่าถึงแม้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมหรือผู้เสียหายทางอ้อม ทั้ง 5 ราย จะมีการป้องกันที่ดี แต่พวกเขาก็ยังได้รับผลกระทบจากครอบครัว หรือคนใกล้ชิดที่เป็นผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรงอยู่ดี ในผลกระทบด้านจิตใจและสังคม

ถึงแม้ว่ามีผู้ตกเป็นเหยื่อทางอ้อมหรือผู้เสียหายทางอ้อมจำนวน 1 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพที่เหมาะสมในการตกเป็นเหยื่อทางตรง แต่เขาเองก็ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจและสังคม เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ตกเป็นเหยื่อทางตรง

สำหรับผลการวิจัยถึงแนวทางที่สามารถป้องกันหรือลดโอกาสการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ใน รูปแบบการคุกคามทางเพศ พบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่อบางราย หลังจากประสบกับอาชญากรรมได้มีการป้องกันตัวเองในระดับที่มากขึ้นเนื่องจากกลัวว่าจะเกิดตกเป็นเหยื่อซ้ำอีก เช่น มีความระมัดระวังในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นส่วนตัว ถูกจำกัดการใช้อินเทอร์เน็ต และตระหนักถึงข้อความและรูปที่จะเผยแพร่ในโซเชียลมีเดีย แต่ก็ยังพบว่ามีบางรายไม่ได้ตระหนักถึงแนวทางการป้องกันแต่อย่างใด เนื่องจากยังมีการเผยแพร่รูปลับของตนในโซเชียลมีเดียอยู่ จึงเกิดเป็นเหตุการณ์การเกิดการกระทำผิดซ้ำของอาชญากรรม

สรุปและอภิปรายผล

อภิปรายผล

งานวิจัยชิ้นนี้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สุตสงวน (2545) ที่ได้อธิบายถึงสาเหตุการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเอาไว้ 3 ประการหลักๆ 1) ตัวเหยื่อหรือเป้าหมายที่เหมาะสม ได้แก่ พฤติกรรมของตัวเหยื่อที่ไม่ระมัดระวังตนเอง บุคลิกภาพที่อ่อนแอ ไร้เดียงสา และลักษณะทางชีวภาพของเหยื่อที่อ่อนแอและเปราะบาง 2) สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ขาดการดูแล ได้แก่ ขาดผู้พิทักษ์ ขาดผู้ปกครอง ขาดการดูแลสอดส่อง 3) อาชญากรที่มีแรงจูงใจหรือถูกบีบบังคับจากสภาพแวดล้อม เช่น สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม และการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมความ

จากทฤษฎีการกระทำที่เป็นกิจวัตร (Routine Activity Theory) ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำทฤษฎีมาเป็นต้นแบบการศึกษาในเรื่องนี้ เนื่องจากมีความสอดคล้องกัน โดยทฤษฎีเป็นการเสนอผ่านมุมมองของเหยื่อและการศึกษาของผู้วิจัยนั้นมุ่งไปที่ตัว “เหยื่อ หรือผู้เสียหาย” โดยตรง เช่นกัน เพื่อจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ สามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยหลัก 3 ด้านดังนี้

ปัจจัยที่หนึ่ง คือ การเป็น “เหยื่อที่เหมาะสม”

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรม บุคลิกภาพและลักษณะทางชีวภาพในการเป็นเหยื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดเหยื่ออาชญากรรม ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรม โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรม เช่น ประมาท ไม่ระมัดระวังการเข้าสู่โลกไซเบอร์ และเสพติดการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ดังตัวอย่าง เช่น “พอดีผมตั้งค่าในเฟซเป็นส่วนตัวครับ แต่ก็มีคนอื่นที่ไม่รู้จักแอดมา มัน

ขึ้นว่าเป็นเพื่อนของเพื่อน ผมก็เลยรับครับ คิดว่าเธอเค้าคงรู้จักเราอยู่แล้ว” กล่าวโดยกลุ่มตัวอย่าง

2. ด้านบุคลิกภาพ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นั้นมีบุคลิกภาพ เช่น มีความมั่นใจในตนเองต่ำ อ่อนแอ ขาดความมั่นใจในตนเอง เชื่อคนง่าย ไว้ใจคนง่าย ผู้ที่ยอมจำนนต่อทุกสถานการณ์และทุกคน หรือบุคคลที่มีความคิดว่าตนเองมีปมด้อย เป็นเพศที่สาม และต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ดังตัวอย่าง เช่น “ตั้งเฟซบุ๊กเป็นสาธารณะเพื่อจะได้มีเพื่อนเยอะ ๆ และจะได้มีคนไลค์รูปเราเยอะ ๆ ด้วย เวลาอัปรูปลง หรือโพสต์ข้อความแล้วมีคนไลค์เยอะ ๆ นี่รู้สึกดีนะพี่” กล่าวโดยกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่สอง คือ “แรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อฯ” สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรัชต์ สาเมาะ (2556) เรื่อง “การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์” ในเรื่อง ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์นั้น ส่งผลให้ผู้กระทำสามารถถูกรานหรือรังแกผู้อื่นได้อย่างสาธารณะ ผู้กระทำอาจจะเป็นคนใกล้ชิดตัวหรือไกลตัว โดยที่ไม่มีผู้รู้หรือยากที่จะพิสูจน์ว่าใครเป็นผู้กระทำ ทำให้ผู้กระทำไม่ต้องระวังถึงผลกระทบ จากการไปทำร้ายผู้อื่น และเนื่องจากการสืบค้นข้อมูลที่แท้จริงของบุคคลที่กระทำในพื้นที่ไซเบอร์นั้นทำได้ยากหรืออาจจะไม่สามารถสืบเสาะได้เลย ผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าวจึงไม่เกิดความเกรงกลัว ต่อการจะถูกแก้แค้นหรือถูกจับได้ ซึ่งบนพื้นที่ไซเบอร์มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนกับการรังแกในพื้นที่จริงที่เห็นกันชัดเจน กล่าวคือ เมื่อเกิดเหตุการณ์รังแกขึ้นก็สามารถบอกรับรองตัวตนของผู้กระทำได้อย่างชัดเจน ซึ่งอาจเกิดการแก้แค้นกันได้ หรือมีโอกาสที่จะถูกจับดำเนินคดีตามกฎหมายในกรณี ที่ผู้ถูกกระทำเกิดความเสียหาย ดังตัวอย่าง เช่น “นี่ก็ไม่ใช่จริง ๆ ว่าใครเป็นคนปล่อยรูป แต่ละคนก็เป็นเพื่อนสนิทและไว้ใจทุกคน” กล่าวโดยกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่สาม คือ “ภาวะขาดการป้องกัน” จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผู้ปกครองไม่ได้ควบคุมดูแลในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ของเยาวชน ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ตัวอย่าง เช่น “เขารู้ครับ ว่าผมเล่นพวกนี้ แต่เขาก็ไม่ได้ว่าอะไร จนมีตอนที่เผลอผมตก มีปัญหา เขาก็ตัดอินเทอร์เน็ตที่บ้าน ไม่ให้ใช้งานครับ” กล่าวโดยกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยปัจจัยดังกล่าว สอดคล้องกับ วิจัย เรื่อง “พฤติกรรมการชมเชยรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร” โดย วิมลทิพย์ มุสิกพันธุ์ และคณะ (2552) ที่ได้อภิปรายผลว่า แบบแผนการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น คือ พฤติกรรมการใช้ออนไลน์ส่วนมากขาดการปกป้อง คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลารวมทั้งไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะติดตามดูแลพฤติกรรมของเด็กได้ เยาวชนที่ตกเป็นเหยื่อ

ส่วนมากมีพฤติกรรมใช้อินเทอร์เน็ตหลายชั่วโมงต่อวันและใช้เพื่อบันเทิง สนทนากับเพื่อน ไม่ใช่เพื่อการศึกษา

การอภิปรายผลในประเด็นผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ สอดคล้องกับการศึกษาของ ชุตินาถ ศักรินทร์กุล และ อลิษา วัชรสินธุ (2557) ถึงเรื่อง “ผลกระทบของการรังแกกันในโลกไซเบอร์” ได้อธิบายว่า ผลกระทบต่อ กลุ่มผู้ถูกกระทำ (Victim) คือ พฤติกรรมรังแกกันจะส่งผลให้ผู้ถูกรังแกมีความรู้สึก กลัว ยกตัวอย่างเช่นในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา มีอาจความรู้สึก ไม่ปลอดภัยเมื่ออยู่ในโรงเรียน ผลการเรียนรู้ตกต่ำ ไม่อยากไปโรงเรียน มีความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองต่ำหรือแม้กระทั่งรู้สึก ว่าตนเอง ด้อยค่า มีภาวะซึมเศร้า มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย มีปัญหาสุขภาพจิต มีอาการสมาธิสั้น และจาก การศึกษาระยะยาวพบว่า การที่ถูกรังแกในวัยเด็กจะส่งผลให้มีโอกาสเกิดอาการทางจิตเมื่อผู้ถูกกระทำนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ นอกจากปัญหาด้านจิตใจดังที่กล่าวมาแล้วผู้ถูกรังแกอาจมีปัญหา ด้านพฤติกรรมตามมา เช่น มีปัญหาผลการเรียนตกต่ำ มีพฤติกรรมรุนแรง มีโอกาสหันไปใช้สารเสพติด และมี พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย ถึงแนวทางการป้องกันพบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่อบางรายหลังจากประสบกับอาชญากรรม ได้มีการป้องกันตัวเองในระดับที่มากขึ้นเนื่องจากกลัวว่าจะเกิดตกเป็นเหยื่อซ้ำอีก เช่น มีความระมัดระวังในการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ตั้งค่าโซเชียลมีเดียเป็นส่วนตัว ถูกจำกัดการใช้อินเทอร์เน็ต และตระหนักถึงข้อความและรูปที่จะเผยแพร่ในโซเชียลมีเดีย แต่ก็ยังพบว่ายังมีบางรายไม่ได้ตระหนักถึงแนวทางการป้องกันแต่อย่างใด เนื่องจากยังมีการเผยแพร่รูปลับของตนในโซเชียลมีเดียอยู่ จึงเกิดเป็นเหตุการณ์การเกิดการกระทำผิดซ้ำของอาชญากร

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกัน (Protection Motivation Theory) โดย Ronald W. Rogers (1975) มีการกำหนดตัวแปรที่ทำให้ผู้เสียหายเกิดความกลัว 3 ตัวแปร คือ การรับรู้ความรุนแรง (Perceived Severity) การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม (Perceived Vulnerability) และความคาดหวังในประสิทธิภาพของการตอบสนอง (Response Efficacy) ซึ่งต่อมาได้รวมกับตัวแปรความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) เพิ่มขึ้น Ronald W. Rogers (1983) ยังได้อธิบายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดการรับรู้ในภาพรวมประกอบไปด้วยการรับรู้ต่อสถานะคุกคาม (Threat Appraisal) และกระบวนการรับรู้ความสามารถในการจัดการกับภัยคุกคาม (Coping Appraisal) จะเป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่การเปลี่ยนแปลงความตั้งใจและพฤติกรรมต่อไป

สรุปผล

สรุปได้ว่าปัจจัยจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ตจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) พฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะทางชีวภาพ ของเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ เช่น พฤติกรรมที่มีความประมาท เสพติดการเข้าสู่โลกไซเบอร์ การควบคุมตนเองต่ำ ขาดความมั่นใจ ต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม และมีส่วนย่วยุ กระตุ้นให้เกิดการกระทำผิด อีกทั้ง การที่เป็ผู้เยาว์และเป็นผู้หญิง เนื่องจากมีลักษณะอ่อนแอ และบอบบาง จึงทำให้ง่ายต่อการตกเป็นเหยื่อ 2) ความเป็นนิรนามของพื้นที่ไซเบอร์ เป็นแรงจูงใจให้เกิดการตกเป็นเหยื่อเนื่องจากโลกไซเบอร์เป็นสถานที่ ที่ไม่ต้องเปิดเผยชื่อหรือตัวตนจริงของผู้ใช้งาน อาชญากรจึงกล้าที่จะรังแกกันหรือกระทำผิดในโลกไซเบอร์ 3) ภาวะขาดการป้องกัน โดยการที่ผู้ปกครองหรือครอบครัวไม่สอดส่องดูแลพฤติกรรมกรเข้าสู่โลกไซเบอร์ของบุตรหลาน จึงทำให้พวกเขาตกเป็นเหยื่อได้ง่าย

สำหรับผลกระทบของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการกระทำผิดในโลกอินเทอร์เน็ตจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้ 1) ผลกระทบด้านจิตใจ เช่น ความวิตกกังวลใจ ความเครียด ขาดการยั้งคิด การควบคุมตนเองต่ำ 2) ผลกระทบด้านร่างกาย เช่น ปวดหัว นอนไม่หลับ ทำร้ายตัวเอง คิดสั้น (ฆ่าตัวตาย) 3) ผลกระทบด้านสังคม เช่น เสื่อมเสียชื่อเสียง หน้าที่การงาน เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

จากการศึกษาวิจัยถึงปัจจัยและผลกระทบของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงแนวทางที่สามารถป้องกันหรือลดโอกาสในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการคุกคามทางเพศ มี ดังนี้

1. บทบาทของปัจเจกบุคคล

จากผลการศึกษาถึงปัจจัยพบว่าพฤติกรรมเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่ทำให้บุคคลตกเป็นเหยื่อการรังแกกันในโลกไซเบอร์ เนื่องจากเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้กระทำผิดก่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิด อีกทั้ง เป็นสิ่งที่บุคคลสามารถควบคุมได้เนื่องจากเป็นพฤติกรรมของตนเอง ฉะนั้น บุคคลควรจะต้องระมัดระวังการเข้าสู่โลกไซเบอร์ ต้องตระหนักถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการโพสต์และเผยแพร่ข้อความ และรูปภาพส่วนตัวของตัวเอง หรือการแชร์รูปภาพและข้อความของบุคคลอื่น อีกทั้ง ไม่เผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวให้กับบุคคลอื่นได้ทราบ แม้กระทั่งคนใกล้ชิดอย่างเช่นเพื่อนหรือ

แพน เนื่องจากหลายกรณีที่เกิดขึ้นมักเกิดขึ้นจากความไวใจและ
เชื่อใจคนใกล้ชิด

2. บทบาทของครอบครัว

ครอบครัวหรือผู้ปกครอง ควรสร้างสัมพันธ์อันดีกับบุตร
หลาน เพื่อให้เกิดความไวใจ เชื่อใจ และสามารถเปิดใจเมื่อเกิด
ปัญหาขึ้น และเด็กและเยาวชนเองควรที่จะปรึกษาครอบครัวและ
ผู้ปกครองเมื่อเจอปัญหาในการใช้สื่อออนไลน์ ควรแนะนำบุตร
หลานให้ตระหนักถึงประโยชน์และโทษของการเข้าสู่โลกไซเบอร์
รวมถึงสอดส่องดูแลพฤติกรรมในการใช้สื่อออนไลน์ของบุตร
หลานอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของภาครัฐ

รัฐบาลต้องรณรงค์การใช้สื่อออนไลน์ที่ถูกต้องและ
เหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมในโลกไซเบอร์ ที่สร้างสรรค์
และมีประโยชน์ให้กับเด็กและเยาวชนได้เข้าร่วม ควรนำเสนอให้
กลุ่มเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และควรออกนโยบาย
หรือกฎหมายเกี่ยวกับการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ที่มีความชัดเจน
และเหมาะสม และออกบทลงโทษที่เหมาะสม นานอนและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. บุคคลทุกคนควรตระหนักถึงพฤติกรรมในการเข้าสู่โลกไซ
เบอร์ของตนเอง ต้องมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ควรเปิดโอกาสให้
ตนเองตกเป็นเหยื่อ และครอบครัวควรให้ความใกล้ชิดกับบุตร
หลาน โดยการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของบุตรหลานในการเข้า
สู่โลกไซเบอร์อยู่เสมอ

2. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงโรงเรียนและ
สถาบันการศึกษาควรให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความรุนแรงของ
อาชญากรรมการรังแกกันบนโลกออนไลน์ ในรูปแบบทางเพศ ให้
ทุกคนได้ตระหนักถึงสาเหตุปัจจัย และผลกระทบของการตกเป็น
เหยื่ออาชญากรรมการรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในรูปแบบการ
คุกคามทางเพศ

3. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในประเด็น
เรื่องการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ เพื่อให้เด็ก เยาวชน และ
ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งกิจกรรม
เหล่านี้จะทำให้เยาวชนรู้สึกสนิท และกล้าเปิดใจกับผู้ปกครอง
เพิ่มขึ้น ในกรณีที่ต้องประสบกับปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์

4. รัฐบาลควรปรับแก้กฎหมายให้มีความสอดคล้องกับ
ปัญหาการรังแกกันในโลกไซเบอร์ รวมถึงบทลงโทษที่เหมาะสม
ชัดเจน และรวดเร็ว

5. รัฐบาลควรมีมาตรการเฝ้าระวังเหยื่อหรือผู้เสียหายที่
ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์
โดยเฉพาะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาถึงแนวทางในการเฝ้าระวังผู้ตกเป็นเหยื่อหรือ
ผู้เสียหายจากการรังแกกันในโลกไซเบอร์
2. การศึกษาถึงพฤติกรรม ปัจจัยและผลกระทบของ
ผู้กระทำผิดหรือผู้รังแกในโลกไซเบอร์
3. การศึกษาถึงระดับความรุนแรงของการรังแกกันในโลก
ไซเบอร์ ในประเทศไทย และเปรียบเทียบระดับความรุนแรงของ
การรังแกกันในโลกไซเบอร์ ในประเทศภูมิภาคเอเชีย

References

- Bamrungkom, S. (2009). **Criminology, Penology and
Victimology**. Faculty of Humanities and Social
Sciences, Prince of Songkla University, Pattany.
- Chiablaem, B. (2015). **Beware of Dangers on “Internet.”**
Retrieved on December 18, 2018 from
[https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.ph
p?NewsID=41404&Key=news_research](https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=41404&Key=news_research)
- Halligan, J. (2010). **Ryan’s Story**. Retrieved from
[http://www.ryanpatrickhalligan. org/](http://www.ryanpatrickhalligan.org/)
- MTV News. (2009). **MTV Lauches ‘A THIN
LINE’ to stop digital abuse: shows,
contents and online tools are aimed at
halting the spread of sexting and
cyberbullying**. Retrieved from
<https://on.mtv.com /2ULkHF1>.
- Musikapan, W. et al. (2009). **Cyber bullying of
youths in Bangkok**. National Institute for
Children and Family Development
Mahidol University.
- Office of Justice Affairs. (2014). **Crime Report**. Retrieved
on July 20, 2018 from
[http://www.oja.go.th/TH/wp-
content/uploads/2017/07/cjs-b4.pdf](http://www.oja.go.th/TH/wp-content/uploads/2017/07/cjs-b4.pdf)
- Population Statistics. (2015). **Statistics of population in
Bangkok 2015**. Retrieved on July 20, 2018 from
[http://www.bangkokgis.com/gis_informatio
n/population](http://www.bangkokgis.com/gis_information/population)

- Rogers, R. W. (1975). **A Protection Motivation Theory of fear appeals and attitude change.** The journal of Psychology, 91 (1), 93-114.
- Sakarinkul, C and Wacharasintu, A. (2014). **Prevalence of bullying and psychosocial factors in middle school children.** Chiangmai. Journal of the Psychiatric Association of Thailand, 59(3), p. 221-230.
- Samoh, N. (2013). **Youth Perception on Cyber Bullying.** M.A. (Medical and Health Social Sciences. Graduate School. Mahidol University.
- Satianrakul, R. (2017). **Comfortable and happy life in the age of "Online."** Retrieved on December 18, 2018 from <https://www.finnomena.com/bblam/online-lifestyle>
- Shinal, J. (2017). **Online threats lead to real-world harm, say security experts.** Retrieved on December 18, 2018 from <https://www.cnn.com/2017/08/29/online-threats-real-world-harm.html>
- Srisawang, S. (2015). **Factors Affecting Computer Crime Protection Behavior.** M.A. (Science Management Information Systems) Faculty of Commerce and Accountancy. Thammasat University.
- Suncharoen, C. (2015). **Online World Cyberbullying.** Retrieved from <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/661924>
- Suteesorn, S. (2002). **Criminology.** Bangkok. Thammasat University Press.
- WP. (2018). **"Thailand" most addicted to internet user in the world - "Bangkok" the city that has the highest Facebook user.** Retrieved on August 5, 2018 from <https://www.brandbuffet.in.th/2018/02/global-and-thailand-digital-report-2018>
- Xiao, B. et al. (2016). **An Investigation into Cyber Bullying Perpetration: A Routine Activity Perspective.** Pacific Asia Conference on Information Systems (PACIS). Association for Information Systems. AIS Electronic Library (AISeL).